

ASISTAVIMO VAIKUI MOKYKLOJE METODIKA

Padėjėjas padeda vaikui mokytis, o ne mokosi už jį.

Tikslas – skatinti savarankiškumą, orumą ir įtrauktį, o ne kurti priklausomybę nuo suaugusiojo pagalbos.

FIZINĖ VIETA KLASĖJE

Padėjėjas neturi sėdėti nuolat šalia vaiko.

- Vaikas iškart pažymimas kaip „kitoks“.
- Kiti vaikai jį pradeda suvokti kaip mažiau gebantį.
- Pats vaikas tampa priklausomas nuo suaugusiojo dėmesio ir pagalbos.

Rekomendacija kaip suteikti pagalbą vaikui:

- Sėdėti toje pačioje klasės zonoje, bet ne prie pat tikslinio vaiko.
- Stebėti iš atstumo/iš už nugaros, įsikišti tik prireikus.
- Kartais naudoti „nematomą pagalbą“ – pavyzdžiui, užmegzti akių kontaktą, parodyti nukreipiamąjį gestą ar priminimo kortelę.

MOKYMO PRINCIPAS – „PADĖK MOKYTIS“

- **Padėjėjas parodo būdą, kaip atlikti užduotį** (pvz., išskaido į mažesnius žingsnius, sufleruoja naudoti papildomas reikalingas vizualines priemones/suflerius).
- **Naudoja klausimus, ne atsakymus:** „Kaip galėtum pradėti?“, „Ką prisimeni iš praeitos pamokos?“ ir t.t.
- **Skatina savirefleksiją:** „Kaip manai, kas čia sekėsi geriausiai?“

Tikslas – kad vaikas **mokytųsi mąstyti savarankiškai**, net jei jam reikia daugiau laiko.

BENDRADARBIAVIMAS SU MOKYTOJU

- **Padėjėjas derina veiksmus su mokytoju.**
- **Po pamokos ar prieš ją trumpai aptaria:** „Kurią užduotį reikėtų pritaikyti?“, „Kada geriausia įsikišti?“
- **Laikosi vieningos sistemos** – mokytojas yra pagrindinis ugdymo vadovas.
- Vietoje to, kad pakartotinai kartoti vaikui instrukcijas – **nukreipkite jo dėmesį į mokytoją, kad vaikas išmoktų klausytis mokytojos.**
- **Jei vaikui reikia akademinės pagalbos – skatina jį kreiptis į mokytoją. Mokyti kelti ranką ir laukti, kol mokytoja galės skirti dėmesio**

SOCIALINĖ INTEGRACIJA

- **Padėjėjas padeda vaikui įsitraukti į grupės veiklas, ne atsiskirti.** Vaikai su SUP dažnai būna šalia klasės veiklos, bet ne jos dalimi. Padėjėjo užduotis – padėti vaikui dalyvauti taip, kad jis galėtų dalyvauti pagal savo galimybes.
- **Padeda užmegzti santykius su bendraamžiais, bet nekalba už vaiką** – sufleruoja galimus atsakymus/veiksmus, taip moko vaiką pačiam komunikuoti su aplinkiniais.
- **Skatina kitus vaikus įtraukti jį į žaidimus, veiklas.** Sukuria saugią erdvę bendravimui, bet pats nebūtų tarpininkas tarp vaikų, skatina bendraamžių iniciatyvą.

EMOCINIS SAUGUMAS IR ORUMAS

Sukurti aplinką, kurioje vaikas jaučiasi saugus, gerbiamas ir priimtas toks, koks yra. Padėjėjo pagalba nežemina jo orumo, bet jį stiprina.

- **Kalbėti ramiai, bet pagarbiu tonu.** Trumpi, aiškūs sakiniai, be emocinio spaudimo.
- **Išlaikyti ramų balsą, net kai vaikas elgiasi impulsyviai.**
- **Bendrauti akių lygyje:** atsisėsti šalia, ne stovėti virš vaiko, tai mažina įtampą ir stiprina pasitikėjimą.
- **Girti už pastangas, ne tik už rezultatą,** pvz. “Tu labai stengeisi, ir tau pavyko išspręsti dvi užduotis savarankiškai!”
- **Saugoti vaiko privatumą:** nekalbėti apie jo sunkumus garsiai ar prie kitų.

VAIKO PSICHOLOGINĖS BŪSENOS ĮVERTINIMAS

- Kasdien prieš pradedant veiklą padėjėjas **įvertina vaiko emocinę būklę** (pvz., ar vaikas ramus, pavargęs, susijaudinęs, nerimastingas).
- Remdamasis stebėjimu **planuoja pagalbos intensyvumą ir bendravimo būdus tą dieną** (pvz., ar reikės daugiau pertraukėlių, ar verta vengti sudėtingesnių užduočių).
- Vaikas **pats pasirenka ir parodo kortelę ar simbolį**, atitinkantį jo **dabartinę emocinę būseną**, taip mokydamasis ją atpažinti ir įvardinti (**remtis emocijų mokymo metodika**). Svarbu akcentuoti, kad ši būseną **gali keistis dienos eigoje**, todėl padėjėjas **skatina vaiką pakartotinai įsivertinti emocijas** tam tikrais momentais:
 - po pertraukos;
 - po sudėtingesnės užduoties;
 - ar prieš dienos pabaigą;Tokiu būdu vaikas mokosi suprasti, kad emocijos **kinta priklausomai nuo situacijos**, ir kad jas galima **pastebėti, įvardinti ir valdyti**.

ADAPTACIJA, NE ATSKIRTIS

Užtikrinti, kad vaikas dalyvautų toje pačioje ugdymo veikloje kaip ir klasės draugai, bet gautų tinkamą pagalbą ir pritaikymą pagal savo poreikius, bet nebūtų atskirtas nuo bendro mokymosi.

- **Padėjėjas turi supaprastinti užduotį, bet ne pakeisti jos esmę;**
- **Suteikti pagalbą etapais.** Vaikui dažnai sunku apdoroti visą užduotį iš karto. Padėjėjas padeda ją suskaidyti į mažus, pasiekiamus žingsnius.
- **Palaipsniui mažinti pagalbą,** kai vaiko įgūdžiai stiprėja („palaipsnio atitraukimo“ principas):
 - Iš pradžių – padėjėjas aktyviai padeda (modeliuoja, rodo, kartu daro).
 - Vėliau – dalinai padeda (užuominos, priminimai, klausimai).
 - Galiausiai – stebi iš tolo, kol vaikas dirba savarankiškai, įsikiša tik jei prireikia.

Šios gairės padeda užtikrinti, kad padėjėjo pagalba skatintų vaiko savarankiškumą, socialinę integraciją ir emocinį saugumą, o ne kurtų priklausomybę nuo suaugusiojo.